II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 18. maja 2005

o kolektivnem čezmejnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic za zakonite spletne glasbene storitve

(Besedilo velja za EGP)

(2005/737/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 211 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je aprila 2004 sprejela Sporočilo o upravljanju avtorske in sorodnih pravic na notranjem trgu.

(2) Evropski parlament je v svojem poročilu z dne 15. januarja 2004 [1] navedel, da bi morali imetniki pravic imeti možnost uveljaviti zaščito avtorske in sorodnih pravic, kadar koli so takšne pravice vzpostavljene, neodvisno od nacionalnih meja in načinov uporabe, in sicer v vsem obdobju njihove veljavnosti.

(3) Evropski parlament je nadalje poudaril, da mora kakršna koli dejavnost Skupnosti glede kolektivnega čezmejnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic okrepiti zaupanje umetnikov, vključno s pisatelji in glasbeniki, da bodo finančno nagrajeni za vseevropsko izkoriščanje svojega ustvarjalnega dela [2].

(4) Nove tehnologije so prinesle novo generacijo komercialnih uporabnikov, ki glasbena dela in druge vsebine spletno uporabljajo. Zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev zahteva upravljanje avtorske in sorodnih pravic.

(5) Ena kategorija navedenih pravic je izključna pravica razmnoževanja, ki zajema vse posnetke, ki nastanejo v procesu spletnega razširjanja glasbenih del. Druge kategorije pravic so pravica do javne priobčitve glasbenih del, pravica do primernega nadomestila za javno priobčitev drugih vsebin in izključna pravica do dajanja na voljo glasbenih del ali drugih vsebin.

(6) V skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29/ES z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi [3] in z Direktivo Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine [4] se za vsako pravico pri spletnem izkoriščanju glasbenih del zahteva dovoljenje. Te pravice lahko upravljajo kolektivni upravljavci pravic, ki kot agenti zagotovijo določene upravljavske storitve imetnikom pravice, ali imetniki pravic sami.

(7) Izdajanje dovoljenj za spletne pravice je pogosto omejeno na ozemlje in komercialni uporabniki se v posamezni državi članici pogajajo s posameznim tamkajšnjim kolektivnim upravljavcem pravic za vsako posamezno pravico, ki je zajeto v spletno izkoriščanje.

(8) Vendar v času spletnega izkoriščanja glasbenih del komercialni uporabniki potrebujejo politiko izdajanja dovoljenj, ki ustreza splošni razširjenosti spletnega okolja in ki se uporablja za več ozemelj. Zato je primerno zagotoviti izdajanje dovoljenj za več ozemelj, da bi se povečala pravna varnost za komercialne uporabnike v zvezi z njihovo dejavnostjo in pospešil razvoj zakonitih spletnih storitev ter posledično povečal priliv dohodkov imetnikov pravic.

[1] A5-0478/2003.
[2] Glej uvodno izjavo 29.
[3] UL L 167, 22.6.2001, str. 10.
[4] UL L 346, 27.11.1992, str. 61. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2001/29/ES.

(9) Svoboda zagotavljanja kolektivnega upravljanja storitev, ki sega čez nacionalne meje, zahteva, da lahko imetniki pravic svobodno izbirajo kolektivnega upravljavca pravic za upravljanje pravic, potrebnih za zakonito nudenje spletnih glasbenih storitev v Skupnosti. Zadevna pravica vključuje možnost, da se vse ali del spletnih pravic zaupa drugemu kolektivnemu upravljavcu pravic ali se jih nanj prenese ne glede na državo članico stalnega prebivališča ali državljanstvo kolektivnega upravljavca pravic ali imetnika pravic.

(10) Podpiranje učinkovitih struktur za čezmejno upravljanje pravic mora prav tako zagotoviti, da kolektivni upravljavci pravic dosežejo višjo stopnjo racionalizacije in preglednosti v zvezi z upoštevanjem pravil konkurence zlasti glede na zahteve, ki izhajajo iz digitalnega okolja.

(11) Odnos med imetniki pravic in kolektivnimi upravljavci pravic mora, bodisi da temelji na pogodbi bodisi na zakonsko predpisanih pravilih za člane, vsebovati minimalno zaščito za imetnike pravic glede vseh kategorij pravic, ki so potrebne za zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev. Upravljavci pravic ne smejo različno obravnavati imetnikov pravic na podlagi države članice stalnega prebivališča ali državljanstva.

(12) Tantieme, pobrane v imenu imetnikov pravic, morajo biti razdeljene pravično in brez razlikovanja na podlagi stalnega prebivališča, državljanstva ali kategorije imetnika pravic. Zlasti pa morajo biti kar najbolj uspešno in učinkovito razdeljene tantieme, pobrane v imenu imetnikov pravic v državah članicah, ki niso tisti, v katerih imajo imetniki pravic stalno prebivališče ali so njihovi državljani.

(13) Dodatna priporočila glede odgovornosti, zastopanosti imetnikov pravic v organih odločanja kolektivnih upravljavcev pravic in glede reševanja sporov bi morala zagotoviti, da kolektivni upravljavci pravic dosežejo višjo stopnjo racionalizacije in preglednosti in da imetniki pravic in komercialni uporabniki lahko izbirajo na podlagi prejetih informacij. V družbi kolektivnega upravljanja pravic pri obravnavi ne sme delati razlik na podlagi kategorije članstva: vsi imetniki pravic, ne glede na to, ali so avtorji, skladatelji, založniki, producenti, izvajalci ali drugi, morajo biti enako obravnavani.

(14) Primerno je redno ocenjevati razvoj spletnega glasbenega trga –

PRIPOROČA:

Opredelitve

1. Za namene tega priporočila se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) „upravljanje avtorske in sorodnih pravic za zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev na ravni Skupnosti“ pomeni zagotavljanje naslednjih storitev: dodelitve dovoljenj komercialnim uporabnikom, revizije in spremljanja pravic, krepitve avtorske in sorodnih pravic, pobiranja tantiem in razdelitve tantiem imetnikom pravic;

(b) „glasbena dela“ pomeni katero koli glasbeno delo ali drugo zaščiteno vsebino;

(c) „repertoar“ pomeni katalog glasbenih del, ki ga upravlja kolektivni upravljavec pravic;

(d) „dovoljenje za več ozemelj“ pomeni dovoljenje, ki zajema ozemlje več kot ene države članice;

(e) „kolektivni upravljavec pravic“ pomeni katero koli osebo, ki zagotavlja storitve, določene v točki (a), za več imetnikov pravic;

(f) „spletne pravice“ pomeni katero koli od naslednjih pravic:

(i) izključno pravico razmnoževanja, ki zajema vse posnetke, določeno v skladu z Direktivo 2001/29/ES v obliki nesnovnih kopij, nastalih v procesu spletnega razširjanja glasbenih del;

(ii) pravico do javne priobčitve glasbenih del, in sicer v obliki pravice, da v skladu z Direktivo 2001/29/ES dovolijo ali prepovedo razmnoževanje, ali v obliki pravice do primernega nadomestila v skladu z Direktivo 92/100/EGS, ki zajema izključno oddajanje v omrežju („webcasting“), internetni radio in sočasno javno oddajanje („simulcasting“) ali t. i. near-on-demand services, ki se sprejemajo bodisi po osebnem računalniku bodisi po prenosnem telefonu;

(iii) izključno pravico dajanja glasbenega dela na voljo v skladu z Direktivo 2001/29/ES, kar zajema storitve na zahtevo in druge interaktivne storitve.

(g) „imetnik pravice“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ima spletne pravice;

(h) „komercialni uporabnik“ pomeni katero koli osebo, ki je udeležen pri zagotavljanju spletnih glasbenih storitev, ki potrebuje dovoljenje imetnikov pravic za zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev;

(i) „vzajemni sporazum o zastopanju“ pomeni kateri koli dvostranski sporazum med kolektivnimi upravljavci pravic, po katerem en kolektivni upravljavec pravic drugemu dodeli pravico za zastopanje svojega repertoarja na ozemlju slednjega.

Splošno

2. Države članice so povabljene, da sprejmejo ukrepe, potrebne za olajšanje rasti zakonitih spletnih storitev v Skupnosti s spodbujanjem regulativnega okolja na ravni Skupnosti, ki najbolj ustreza upravljanju avtorske in sorodnih pravic za zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev.

Odnos med imetniki pravic, kolektivnimi upravljavci pravic in komercialnimi uporabniki

3. Imetniki pravic morajo imeti pravico prenesti upravljanje katere koli spletne pravice, potrebne za zakonito izvajanje zakonitih spletnih glasbenih storitev, na ozemlje uporabe po svoji izbiri, na kolektivnega upravljavca pravic po svoji izbiri, ne glede na državo članico stalnega bivališča ali državljanstvo kolektivnega upravljavca pravic ali imetnika pravic.

4. Kolektivni upravljavci pravic si morajo kar najbolj prizadevati za zastopanje interesov imetnikov pravic.

5. Glede izdajanja dovoljenj za spletne pravice velja za odnos med imetniki pravic in kolektivnimi upravljavci pravic, ki temelji bodisi na pogodbi bodisi na zakonsko predpisanih pravilih za člane, vsaj naslednje:

(a) imetniki pravic morajo imeti možnost določiti spletne pravice, ki se zaupajo v kolektivno upravljanje;

(b) imetniki pravic morajo imeti možnost določiti ozemlje uporabe pooblastila kolektivnih upravljavcev pravic;

(c) imetniki pravic morajo imeti pravico, da po obvestilu v primernem času o takšni svoji nameri, umaknejo katero koli spletno pravico in prenesejo upravljanje zadevnih pravic za več ozemelj na drugega kolektivnega upravljavca pravic ne glede na državo članico stalnega prebivališča ali državljanstvo kolektivnega upravljavca pravic ali imetnika pravic;

(d) če je imetnik pravic prenesel upravljanje spletne pravice na drugega kolektivnega upravljavca pravic, brez vpliva na druge oblike sodelovanja med upravljavci pravic, morajo vsi zadevni kolektivni upravljavci pravic zagotoviti, da so navedene spletne pravice umaknjene iz vseh obstoječih vzajemnih sporazumov, sklenjenih med njimi.

6. Kolektivni upravljavci pravic morajo imetnike pravic in komercialne uporabnike obvestiti o repertoarju, ki ga zastopajo, o kakršnem koli vzajemnem sporazumu o zastopanju, o ozemlju uporabe svojega pooblastila za zadevni repertoar in o veljavnih tarifah.

7. Kolektivni upravljavci pravic morajo v primernem času obvestiti drug drugega in komercialne uporabnike o spremembah v repertoarju, ki ga zastopajo.

8. Komercialni uporabniki morajo kolektivne upravljavce pravic obvestiti o različnih značilnostih storitev, za katere želijo dobiti spletne pravice.

9. Kolektivni upravljavci storitev morajo komercialnim uporabnikom izdati dovoljenja na osnovi objektivnih meril in brez kakršnega koli razlikovanja med njimi.

Pravična razdelitev in odbitki

10. Kolektivni upravljavci pravic morajo vsem imetnikom pravic ali kategoriji imetnikov pravic, ki jih zastopajo, pravično razdeliti tantieme.

11. Pogodbe in zakonsko predpisana pravila za člane, ki na ravni Skupnosti urejajo odnos med kolektivnimi upravljavci pravic in imetniki pravic, pri upravljanju glasbenih del za spletno uporabo, morajo določiti, ali in do katere mere se bodo odbitki od tantiem razdelili v drugačne namene kot za zagotovljene upravljavske storitve.

12. Kolektivni upravljavci pravic morajo po plačilu tantiem nasproti vsem imetnikom pravic, ki jih zastopajo, natančno opredeliti odbitke, ki so jih opravili v drugačne namene kot za zagotovljene upravljavske storitve.

Nerazlikovanje in zastopanje

13. Odnos med kolektivnimi upravljavci pravic in imetniki pravic, bodisi da temelji na pogodbi bodisi na zakonsko predpisanih pravilih za člane, mora temeljiti na naslednjih načelih:

(a) katera koli kategorija imetnikov pravic se glede vseh elementov zagotovljene upravljavske storitve obravnava enako;

(b) zastopanost imetnikov pravic v procesu notranjega odločanja je pravična in uravnotežena.

Odgovornost

14. Kolektivni upravljavci pravic morajo redno poročati imetnikom pravic, ki jih zastopajo, neposredno ali v skladu z vzajemnimi sporazumi o zastopanju, o kakršni koli izdaji dovoljenj, veljavnih tarifah in pobranih in razdeljenih tantiemah.

Reševanje sporov

15. Države članice so povabljene, da zagotovijo učinkovite mehanizme za reševanje sporov, zlasti glede tarif, pogojev za izdajanje dovoljenj, zaupanja pravic v upravljanje in umika spletnih pravic.

Nadaljnje ukrepanje

16. Države članice in kolektivni upravljavci pravic so povabljeni, da Komisiji redno letno poročajo o ukrepih, ki so jih sprejeli glede na to priporočilo, in o upravljanju na ravni Skupnosti avtorske in sorodnih pravic za zagotavljanje zakonitih spletnih glasbenih storitev.

17. Komisija namerava redno ocenjevati razvoj spletnega glasbenega sektorja v skladu s tem priporočilom.

18. Komisija bo na osnovi ocene iz točke 17 ugotavljala potrebo po nadaljnjih ukrepih na ravni Skupnosti.

Naslovniki

19. To priporočilo je naslovljeno na države članice in na vse gospodarske subjekte, ki so udeleženi pri upravljanju avtorske in sorodnih pravic v Skupnosti.

V Bruslju, 18. maja 2005

Za Komisijo

Charlie McCREEVY

Član Komisije